

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.6.1.2025

Insp. Jakub Gorczyński
Komendant Wojewódzki Policji
w Bydgoszczy

Komenda Wojewódzka Policji
w Bydgoszczy
ul. Powstańców Wielkopolskich 7
85-090 Bydgoszcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/089 Reglamentacja dostępu do broni palnej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-131 Bydgoszcz
tel. 48525675800, lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy, ul. Powstańców Wielkopolskich 7, 85-090 Bydgoszcz ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Inspektor Jakub Gorczyński – Komendant Wojewódzki Policji w Bydgoszczy ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej. 2. Nadzór nad posiadaniem broni palnej. 3. Systemy/rejestry związane z realizacją zadań dotyczących reglamentacji dostępu do broni palnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	Szymon Hałasiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBY/29/2025. Artur Gackowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/28/2025.

(akta kontroli str. 1-6)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK KWP nie w pełni prawidłowo realizowała obowiązki wynikające z Ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji⁶.

W okresie objętym kontrolą KWP wydała łącznie 5 109 pozwoleń na posiadanie broni, z tego 1 555 w 2022 r.; 1 587 w 2023 r.; 1 967 w 2024 roku. Liczba osób dopuszczonych do posiadania broni w latach 2022 – 2024 wyniosła 2 358. Analiza 31 złożonych wniosków w zakresie wydania pozwolenia na posiadanie broni i 15 dopuszczeń do jej posiadania wykazała, że we wszystkich przypadkach w wydanych rozstrzygnięciach odniesiono się do zgłoszonych żądań i wskazano przyczyny posiadania broni, określone w art. 10 ust. 3 UoBiA. Wydanie pozwoleń na posiadanie broni poprzedzone zostało rzetelnym ustaleniem, czy wnioskodawca nie należy do osób nieuprawnionych na wydanie pozwolenia

¹ Dalej: Komenda lub KWP.

² Od 3 lutego 2024 roku, dalej: Komendant. Poprzednio – od 21 maja 2020 r. – Komendantem Wojewódzkim Policji w Bydgoszczy był Nadinspektor Piotr Leciejewski.

³ Tj. do dnia 13 czerwca 2025 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 485, dalej „UoBiA” lub „ustawa o broni i amunicji”.

wskazanych w art. 15 ust. 1 ustawy o broni i amunicji. Prawidłowo realizowano obowiązek przeprowadzania egzaminów dla osób niepodlegających ustawowemu zwolnieniu z egzaminu ze znajomości przepisów dotyczących posiadania i używania danej broni oraz z umiejętności posługiwania się bronią.

Prowadząc postępowanie administracyjne w sprawie wydania, odmowy wydania lub cofnięcia pozwolenia na posiadanie broni/dopuszczenia do jej posiadania, w większości przypadków przestrzegano ustawowych zasad dotyczących terminu załatwienia sprawy bądź wyznaczenia nowego terminu oraz zapewnienia stronom czynnego udziału na każdym etapie postępowania. Stwierdzono jedynie jeden przypadek niezrealizowania obowiązku informacyjnego określonego w art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷, w sytuacji niezakończenia sprawy w terminie. Prowadząc postępowania stosowano jednolitą praktykę w tym zakresie.

W dziesięciu objętych kontrolą przypadkach powzięcia informacji skutkującej możliwością lub obowiązkiem cofnięcia pozwolenia KWP, po przeprowadzeniu wymaganych czynności, wydawała stosowne decyzje w tym zakresie. Analiza dziesięciu przypadków, w których powzięto informację skutkującą możliwością lub obowiązkiem cofnięcia pozwolenia KWP, po przeprowadzeniu wymaganych czynności, podejmowała stosowne działania (w tym zabezpieczenia broni) a także niezwłocznie podejmowała stosowne czynności w celu wydania odpowiednich decyzji administracyjnych.

KWP nie w pełni rzetelnie sprawowała nadzór nad wywiązywaniem się przez osoby/podmioty z obowiązków wynikających z ustawy o broni i amunicji w dalej wskazanym zakresie. Stwierdzono bowiem utratę ważności orzeczeń lekarskich i psychologicznych (od 258 do 586 dni) 13 (na 14 analizowanych) osób posiadających pozwolenie na broń do ochrony osobistej; oraz brak działań celem wykonania obowiązków przez podmioty wskazane w art. 27 ust. 5 ustawy o broni i amunicji.

Kontrola wykazała także, że nie podjęto wszystkich możliwych działań mających na celu zabezpieczenie broni po osobach zmarłych przed dostępem do niej osobom nieuprawnionym. Nie korzystano w tym zakresie z informacji zawartych w bazie PESEL, do której to bazy Policja posiada dostęp. Przeprowadzone w tym zakresie badanie wykazało niezabezpieczenie broni po dwóch osobach zmarłych, mimo upływu odpowiednio 3,5 i 4 lat od ich zgonu. Nie wniesiono natomiast zastrzeżeń do sposobu zorganizowania przyjęcia broni do depozytu w KWP i ewidencjonowania zdeponowanej broni.

W ocenie NIK, nadzór nad zapewnieniem jakości i aktualności informacji przetwarzanych w rejestrze „Broń” był niewystarczający. Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości w realizacji zadań wynikających z ustawy o broni i amunicji świadczą o dokonywaniu analiz ryzyk w tym zakresie w sposób niewystarczający (obszar nie był poddawany analizie w żadnym roku okresu objętego kontrolą).

⁷ tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 572, dalej: „Kpa”. 7

Świadczy to zdaniem NIK o nie w pełni skutecznej kontroli zarządczej w tym zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej.

1.1. W strukturze organizacyjnej KWP wyodrębniono Wydział Postępowań Administracyjnych⁹, który realizował zadania w zakresie m.in.: a) prowadzenia postępowań administracyjnych i wydawania na ich podstawie rozstrzygnięć (decyzji i postanowień) w sprawach określonych w ustawie o broni i amunicji; b) kontroli warunków przechowywania oraz ewidencjonowania broni i amunicji przez osoby i podmioty legitymujące się pozwoleniem na broń; c) prowadzenia depozytu broni; d) wykonywania zadań związanych z prowadzeniem rejestru „BRONŃ”; e) organizowania i prowadzenia egzaminów dla osób ubiegających się o pozwolenie na broń lub dopuszczenie do jej posiadania.

Na 1 stycznia 2022 r. w WPA służyło 28 funkcjonariuszy i pracowników cywilnych, a w kolejnych latach przybyło 10 i ubyło dziewięć osób. Na 5 marca 2025 r. w WPA służyło 29 funkcjonariuszy i pracowników cywilnych przydzielonych do: sekcji Pozwoleń na Broń; Zespołu ds. SUFO¹⁰; Zespołu ds. Postępowań w sprawie Cudzoziemców i Ochrony Osób i Mienia. Naczelnik Wydziału pełni swoją funkcję od 2006 r. W sierpniu 2024 r. nastąpiła zmiana na stanowisku zastępcy naczelnika.

Naczelnik Wydziału wskazał, że nie wprowadzano pisemnych wewnętrznych procedur związanych z prowadzeniem postępowań w sprawach wydania pozwoleń/dopuszczeń oraz sprawowaniem nadzoru nad przestrzeganiem obowiązków wynikających z ustawy o broni i amunicji. Wskazał, że w tym zakresie stosuje się przepisy ustawy o broni i amunicji wraz z przepisami wykonawczymi oraz Kpa. Kwestie rejestracji informacji związanych z pozwoleniami na broń/dopuszczeniami do jej posiadania reguluje Zarządzenie nr 70 Komendanta Głównego Policji w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 7-20, 76-77)

W latach 2022 – 2024, funkcjonariusze WPA brali udział w następujących szkoleniach:

- w 2022 r. – siedmiu policjantów: a) Szkolenie specjalistyczne z zakresu eksploatacji i naprawy broni strzeleckiej; b) System Rejestracji Broni¹¹ - szkolenie warsztatowe z obsługi modułu Transakcji; c) Kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych; d) Dostosowanie

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dalej: „WPA”.

¹⁰ Specjalistyczna Uzbrojona Formacja Ochronna.

¹¹ Dalej „SRB”.

Rejestru „Broń” do wymiany danych z SRB; e) Realizacja ustawowych zadań Policji wynikających z przepisów dotyczących ochrony osób i mienia oraz obrotu specjalnego; f) Obsługa i wykorzystanie podstawowych funkcji systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym; g) SRB - Szkolenie warsztatowe z zakresu obsługi modułów: Archiwizacja, Pomoc, Transakcje podejrzane, eZaświadczenia, Statystyki.

- 2023 - czterech policjantów: a) Kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych; b) Projekt informatyczny pn. „Dostosowane Rejestru „Broń” do wymiany danych z SRB”;

- 2024 - czterech funkcjonariuszy: a) Prawo administracyjne i jego zastosowanie w sprawach prowadzonych przez WPA; b) Realizacja ustawowych zadań Policji wynikających z przepisów dotyczących broni i amunicji, ochrony osób i mienia oraz obrotu specjalnego - dokumenty publiczne ws. broni, SRB, Rodzaje Broni i ich prawidłowa realizacja.

(akta kontroli str. 18-20)

1.2. Według danych KWP liczba osób posiadających pozwolenie na broń na 31 grudnia 2024 r. wynosiła 18 531. W tej liczbie najwięcej pozwoleń dotyczyło: a) ochrony osobistej - 2 397; b) łowiectwa - 7 760; c) celu sportowego - 4 620; d) kolekcjonerstwa - 3 636. 118 pozwoleń dotyczyło m.in. rekonstrukcji historycznych, szkoleń i celu pamiątkowego. Liczba wydanych pozwoleń na broń wyniosła 1 555 w 2022 r.; 1 587 w 2023 r.; 1 967 w 2024 r.

W KWP liczba zarejestrowanych jednostek broni na 31 grudnia 2024 r. wynosiła 37 891, z tego w latach 2022 - 2024 zarejestrowano łącznie 9 375 sztuk broni. W tych latach zarejestrowano m.in. broń dla celów ochrony osobistej - 219 szt.; do celów łowieckich - 1 750 szt., do celów sportowych - 4 568 szt., kolekcjonerskiej - 2 741 szt.

Liczba odmów wydania pozwolenia na broń palną, w latach 2022 - 2024 wyniosła odpowiednio: 14, 25 i 24. Liczba decyzji cofających pozwolenie na broń palną wyniosła w tym okresie: 222, 58 i 167. Odmowy wydania pozwolenia na broń i decyzje cofające pozwolenia dotyczyły głównie ochrony osobistej, łowiectwa, sportu i kolekcjonerstwa.

(akta kontroli str. 21)

W KWP na 31 grudnia 2024 r. liczba osób dopuszczonych do posiadania broni wynosiła ogółem 9 595. W latach 2022 - 2024 wydano odpowiednio: 750; 822; 786 dopuszczeń do posiadania broni. W tym okresie odmówiono wydania dopuszczenia w odpowiednio 18, 39 i 22 przypadkach i jednocześnie wydano 22, 17 i 166 decyzji cofających dopuszczenie.

(akta kontroli str. 22)

Według danych KWP 102 podmioty posiadały pozwolenie na broń na okaziciela, z tego: 58 - szkoły, organizacje sportowe i łowieckie, stowarzyszenia, podmioty realizujące ćwiczenia strzeleckie, bądź kształcące w zawodzie pracownika ochrony; 19 - przedsiębiorcy koncesjonowani z zakresu ochrony osób i mienia; 11 - podmioty, których pracownikom broń była niezbędna do ochrony osobistej

ze względu na szczególne narażenie życia lub zdrowia; 14 – wewnętrzne służby ochrony i podmioty prowadzące strzelnice.

Ogółem, na podstawie świadectwa broni, zarejestrowano 1 857 jednostek broni, w tym najwięcej – 1 210 na potrzeby szkół, organizacji sportowych i łowieckich, stowarzyszeń, podmiotów realizujących ćwiczenia strzeleckie, bądź kształcących w zawodzie pracownika ochrony. Podmioty realizujące filmy i inne przedsięwzięcia artystyczne zarejestrowały 259 sztuk, a kolejne 208 w celu ochrony osób i mienia. Pozostałe 180 sztuk broni posiadały m.in. wewnętrzne służby ochrony i podmioty prowadzące strzelnice.

W latach 2022 – 2024 dla podmiotów prawnych i gospodarczych posiadających pozwolenie na broń na okaziciela nie wydano odmów wydania świadectwa broni i nie wydano decyzji cofających pozwolenie na broń.

(akta kontroli str. 23)

797 funkcjonariuszy uzyskało pozwolenie na broń w celu wzmocnienia potencjału obronnego – 207 w 2023 r. i 590 w 2024 r. Zarejestrowano łącznie 217 sztuk broni – 43 w 2023 r. i 174 w 2024 r. Na 31 grudnia 2024 r. nie wydano decyzji cofających pozwolenie. W 2024 r. wydano siedem decyzji odmawiających wydania pozwolenia na broń.

(akta kontroli str. 24)

1.3. Analiza przeprowadzona na próbie 31 postępowań na posiadanie broni, w tym do celu: kolekcjonerskiego – siedem; ochrony osobistej – dziewięć; sportowego – siedem; myśliwskiego – siedem, do pozostałych celów wymienionych w UoBiA – jedno, pod kątem wydania tych pozwoleń z zachowaniem zasad określonych w UoBiA wykazała, że:

- pozwolenie na broń wydano w 18 zbadanych postępowaniach;
- we wszystkich zbadanych przypadkach, w których wydano pozwolenia na posiadanie broni (18 spraw) zaistniała ważna przyczyna posiadania broni dla pozwoleń do danych celów, określona w art. 10 ust. 3 lub ust. 3a UoBiA;
- w 17 przypadkach wnioskodawcy spełniali kryterium wieku określone w art. 15 ust. 1 pkt 1 UoBiA (ukończone 21 lat), a w jednym przypadku (ukończone 18 lat) pozwolenie zostało wydane na podstawie art. 15 ust. 2 UoBiA;
- wszyscy wnioskodawcy, którym wydano pozwolenie na broń, posiadali stałe miejsce pobytu na terytorium RP, stosownie do wymogu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 5 UoBiA;
- w 12 przypadkach wnioskodawcy przedstawili ważne orzeczenia lekarskie i psychologiczne potwierdzające, że nie należą do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt. 2-4 UoBiA, w pozostałych pięciu obowiązek ten nie dotyczył (z uwagi na treść art. 15 ust. 6 UoBiA);
- we wszystkich przypadkach, gdzie wydano pozwolenia na posiadanie broni w aktach postępowania znajdowały się informacje z Krajowego Rejestru Karnego¹² potwierdzające, iż wnioskodawcy nie figurują - w kartotece karnej KRK;

¹² Dalej: „KRK”.

- we wszystkich przypadkach gdzie wydano pozwolenia na broń wnioskodawcy zdali egzamin wymagany art. 16 ust. 1 UoBiA bądź byli z niego zwolnieni na podstawie art. 16 ust. 2 UoBiA;
- wydane pozwolenia były zgodne z żądaniami zawartymi we wnioskach o wydanie pozwolenia na posiadanie broni;
- w każdym przypadku pozwolenie wydano w drodze decyzji administracyjnej zawierającej informacje wymagane art. 107 ust. 1 UoBiA;
- w żadnym przypadku nie wydano pozwolenia na broń szczególnie niebezpieczną

Decyzje odmawiającą wydania pozwolenia na posiadanie broni wydano w 13 przypadkach, jako przyczynę wskazując: brak istnienia stałego, realnego i ponadprzeciętnego zagrożenie życia, zdrowia lub mienia (w trzech przypadkach), brak przedstawienia badań psychologicznych i lekarskich stwierdzających, że nie należą do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 ustawy o broni i amunicji (trzy przypadki), brak zadania egzaminu przed komisją powołaną przez Komendanta (cztery przypadki), fakt skazania prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (dwa przypadki), brak miejsca stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. We wszystkich zbadanych przypadkach stronom zapewniano czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono jej wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, stosownie do art. 10, 79a, 81 Kpa.

Zgodnie z art. 35 ust. 3 Kpa, załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania. W 30 przypadkach (96 %) postępowania były prowadzone terminowo, tj. organ wydał decyzję w terminach przewidzianych w art. 35 Kpa, a w przypadku niezakończenia sprawy w terminie, zawiadamiał stronę podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 36 Kpa). W jednym przypadku (4 %) nie zrealizowano obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 36 Kpa¹³.

(akta kontroli str. 110-147)

1.4. Badaniem objęto cztery postępowania¹⁴, skutkujące wydaniem świadectwa broni. We wszystkich przypadkach, w aktach postępowania znajdowały się dokumenty potwierdzające spełnienie warunku określonego w art. 29 ust. 1 UoBiA oraz wykazana została potrzeba posiadania broni. Rodzaje broni określone w świadectwie broni oraz liczba egzemplarzy odpowiadała złożonemu wnioskowi. Wydając decyzje przestrzegano terminów określonych w art. 35 Kpa, a w przypadkach niewydania jej w terminie, zawiadamiano o tym stronę.

¹³ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

¹⁴ WPA-B.642.1.2321.2024.PB, WPA-S.642.5.2022.RS, WPA-B.642.1.1510.2024.JM, WPA-B.642.1.1623.2023.DP.

Wydane decyzje zawierały elementy określone w art. 107 Kpa, a przed jej wydaniem umożliwiono stronie wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań zgodnie z art. 10 Kpa.

(akta kontroli str. 166-169)

1.5. Komendant podał, że w związku z zakończeniem okresu zawieszenia obowiązku dostarczania orzeczeń lekarskich i psychologicznych przez posiadaczy broni do ochrony osobistej, w związku z COVID, podjęto w 2024 roku weryfikację realizacji tego obowiązku. Czynności te są stałym zadaniem WPA i nie są prowadzone w szczególnej, odrębnej od pozostałych czynności formie lub zakresie. Natomiast w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przesłanki mogącej świadczyć, że posiadacz pozwolenia na broń może należeć do kategorii osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt. 2-4 UoBiA podejmowane są czynności dotyczące zabezpieczenia broni, amunicji i dokumentów uprawniających do ich posiadania oraz wdrażany jest tryb określony w art. 15 ust. 5 tej ustawy.

(akta kontroli str. 7-8)

Celem weryfikacji działań WPA w zakresie nadzoru nad realizacją przez posiadaczy pozwoleń na broń obowiązku przekładania orzeczeń lekarskich i psychologicznych, wymaganych art. 15 ust. 4 UoBiA, pobrano z rejestru „Broń” raport dotyczący osób, którym skończył się termin ważności badań w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2024 r. Raport ten zawierał 1 528 pozycji badań, których ważność upłynęła w ww. okresie. Analiza 20 osób wykazała, że: w jednym przypadku osoba zobowiązana do przedkładania aktualnego orzeczenia lekarskiego i psychologicznego wywiązała się z tego obowiązku; w 13 przypadkach nie dotrzymano ustawowego terminu badań lekarskich i psychologicznych¹⁵; pozostałe sześć przypadków dotyczyło pozwoleń na broń do celów łowieckich¹⁶.

(akta kontroli str. 170-223)

1.6. Zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy o broni i amunicji w przypadku ujawnienia okoliczności dostatecznie uzasadniających podejrzenie, iż osoba posiadająca pozwolenie na broń lub zarejestrowaną broń pneumatyczną należy do osób wymienionych w ust. 1 pkt 2-4, właściwy organ Policji może zobowiązać tę osobę do niezwłocznego poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym i przedstawienia wydanych orzeczeń. Liczba przypadków ujawnienia w okresie kontrolowanym okoliczności skutkujących prawem skierowania na badania lekarskie w związku z takimi okolicznościami wyniosła 22. W związku z tym wszczęto 22 postępowania o cofnięcie pozwolenia i tyle cofnięto.

(akta kontroli str. 22, 84)

Zgodnie z art. 19a ust. 4 UoBiA osobie, której zgodnie z ust. 1 tego artykułu została odebrana broń, amunicja oraz dokumenty potwierdzające posiadanie broni, jest obowiązana do poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym, o których mowa w art. 15a. Liczba przypadków wystąpienia okoliczności o których mowa w art. 19a ust. 1, których ujawnienie nastąpiło w okresie

¹⁵ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

¹⁶ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” w obszarze III.

objętych kontrolą i w których nastąpiło obligatoryjne odebranie broni wyniosła 19.

(akta kontroli str. 29)

Analizą objęto 10 akt osób zobowiązanych do poddania się badaniom - pięć na podstawie art. 15 ust. 5 oraz pięć na podstawie art. 19a ust. 4 ustawy o broni i amunicji. Próba dotycząca osób wskazanych w art. 15 ust. 5 ww. ustawy wykazała, że: skierowanie na badania przez KWP nastąpiło w każdym z tych przypadków. W badanych sprawach nie stwierdzono opóźnień w podejmowaniu kolejnych czynności.

W czterech spośród wskazanych przypadków osoby skierowane na badania poddały się takim badaniom i uzyskały pozytywne wyniki badań psychologicznych i lekarskich, w jednym przypadku osoba nie zgłosiła się na badania (w sprawie tej wydano następnie decyzję cofającą pozwolenie na broń). We wszystkich przypadkach, w których uzyskano pozytywne wyniki badań, KWP wniosła odwołanie od tych wyników, z czego w trzech przypadkach uzyskano negatywne wyniki badań, w jednym z tych przypadków zobowiązany nie zgłosił się na badania (w sprawie tej wydano następnie decyzję cofającą pozwolenie na broń).

(akta kontroli str. 66-67)

Próba dotycząca osób wskazanych w art. 19a ust. 4 ustawy¹⁷ wykazała, że: skierowanie na badania przez KWP nastąpiło w trzech przypadkach, w jednym przypadku osoba sama przedstawiła orzeczenia lekarskie (pozytywne). W jednym przypadku trwała jeszcze procedura „Niebieskie karty” i w tej sprawie nie skierowano jeszcze na badania. Skierowania na badania nastąpiły w czasie 143, 226 i 440 dni od daty zaistnienia okoliczności obligujących do odebrania broni i w okresie 148 i 248 dni od daty zakończenia procedury niebieskiej karty. W jednym przypadku pomimo upływu 344 dni od daty wystąpienia okoliczności i 51¹⁸ od dnia zakończenia procedury niebieskiej karty, nie skierowano na badania o których mowa w art. 19 ust. 4 ustawy o broni i amunicji¹⁹. W trzech sprawach, w których skierowano na badania, w dwóch uzyskano pozytywne orzeczenie lekarskie. W jednej z tych spraw KWP wniosła odwołanie i uzyskała negatywne orzeczenia lekarskie i psychologiczne. Sprawa ta pozostaje w toku, 12 maja 2025 r.²⁰ wyznaczono stronie 7-dniowy termin na zapoznanie się z materiałem dowodowym. W jednej ze spraw (skierowanie na badania 5 kwietnia 2025 r.) nie dostarczono jeszcze wyników badań. W jednej ze spraw przedstawiono pozytywne wyniki badań i procedura „Niebieskie karty” została zakończona. W jednej ze spraw gdzie strona sama przedstawiła wyniki badań lekarskich i psychologicznych sprawa pozostawała w toku, procedura „Niebieskie karty” nie została jeszcze zakończona.

(akta kontroli str. 64-67, 77-78)

¹⁷ Sprawy odebrania broni tym osobom przedstawione są w pkt. 2.3 wystąpienia.

¹⁸ Na dzień prowadzenia badań w tym zakresie, tj. 15 maja 2025 r.

¹⁹ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

²⁰ Na dzień kontroli sprawy, tj. 15 maja 2025 r.

1.7. Objęta badaniem próba pięciu osób, którym wydano decyzje cofające pozwolenia na broń z powodów wskazanych w art. 15 ust. 5 UoBiA, tj. ujawnienia okoliczności dostatecznie uzasadniających podejrzenie, iż osoba posiadająca pozwolenie na broń należy do osób wymienionych w ust. 1 pkt 2-4 wykazała, że wszczęcie postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń następowało w terminie od 12 do 136 dni od daty ujawnienia okoliczności uzasadniających takie podejrzenie, przy czym nie stwierdzono zwłoki w podejmowaniu kolejnych czynności w tych sprawach i zwłoki w kierowaniu na badania. W każdym ze zbadanych przypadków wydano decyzje cofające pozwolenie na broń. Decyzje te zostały wydane w terminie od 40 do 232 dni od daty wszczęcia postępowania, przy czym nie stwierdzono prowadzenia postępowań niezgodnie z zasadami określonymi w Kpa.

(akta kontroli str. 68-69)

1.8. W kontrolowanym okresie wszczęto 140 postępowań o cofnięcie pozwolenia na broń i 45 postępowań o cofnięcie dopuszczenia do posiadania broni, w związku z ujawnieniem okoliczności uzasadniających takie postępowanie. W wyniku przeprowadzonych czynności administracyjnych, Komendant wydał łącznie 100 decyzji administracyjnych cofających pozwolenie na broń, 28 spraw umorzono, a kolejne 12 jest w toku. Komendant wydał także 42 decyzje cofające dopuszczenie do posiadania broni, a trzy postępowania umorzył.

Przyczynami cofnięcia pozwoleń na broń były: problemy z zaburzeniami psychicznymi, psychologicznymi i uzależnienia – art. 15 ust. 1 pkt. 2-4 UoBiA – dziewięć decyzji; nieposiadanie miejsca stałego pobytu na terytorium RP – art. 15 ust. 1 pkt 5 UoBiA – dwa przypadki; skazanie prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe – art. 15 ust. 1 pkt 6 lit. a UoBiA – 86 spraw; skazanie prawomocnym orzeczeniem sądu za określone przestępstwo nieumyślne – art. 15 ust. 1 pkt 6 lit. b UoBiA – dwie decyzje oraz przemieszczanie się z rozładowaną bronią albo noszenie broni po spożyciu niedozwolonych substancji – jedna decyzja.

Komendant wydając decyzje cofające dopuszczenia do posiadania broni kierował się przesłankami określonymi w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 UoBiA (osoby z zaburzeniami psychicznymi, psychologicznymi i uzależnionych) – jedna decyzja; art. 15 ust. 1 pkt 6 lit. a UoBiA (skazanym za przestępstwo umyślne lub skarbowe) – 40 spraw oraz art. 15 ust. 1 pkt 6 lit. b UoBiA (skazanym za przestępstwo nieumyślne) – jedna decyzja.

Badaniem objęto pięć spraw²¹, w których wydano decyzję o cofnięciu pozwolenia na broń. We wszystkich przypadkach, po powzięciu informacji stanowiących podstawę do cofnięcia pozwolenia na broń/dopuszczenia do posiadania broni, niezwłocznie, tj. maksymalnie po trzech dniach, podejmowano działania mające na celu wyjaśnienie sprawy. W tym celu kierowano pisma do komisariatów i komend, do prokuratur i sądów, w celu uzyskania niezbędnych dokumentów. Zasięgano też informacji w KRK. Postępowania administracyjne kończono nie przekraczając terminów określonych w art. 35 Kpa.

²¹ Cztery w związku ze skazaniem prawomocnym wyrokiem, jedna w związku z brakiem miejsca stałego pobytu na terytorium RP.

(akta kontroli str. 25-28, 224-226)

1.9. Zgodnie z art. 18 ust. 5 pkt 2 UoBiA, naruszenie obowiązku poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym i przedstawienia orzeczeń lekarskiego i psychologicznego, o których mowa w art. 15 ust. 3-5 oraz art. 19a ust. 4 UoBiA może stanowić podstawę do cofnięcia pozwolenia na broń/dopuszczenie do posiadania broni.

Badaniem objęto pięć spraw, w których, w związku z uzyskaniem informacji²² dotyczących osób posiadających pozwolenie na broń, wszczynano postępowania administracyjne, wzywając do przedłożenia aktualnych orzeczeń lekarskich i psychologicznych. W związku z nieprzedłożeniem badań lub uzyskaniem negatywnego orzeczenia, we wszystkich przypadkach Komendant wydał decyzję cofającą pozwolenie na broń.

(akta kontroli str. 227-229)

1.10. W art. 18 ust. 4 i 5 UoBiA wskazano fakultatywne przesłanki cofnięcia pozwoleń na broń i dopuszczenia do posiadania broni. Wśród nich wymieniono m.in. ustanie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę do jego wydania (art. 18 ust. 4 UoBiA).

Badaniem objęto pięć spraw, w których KWP uzyskała informacje o utracie członkostwa w PZŁ. We wszystkich przypadkach niezwłocznie²³ podejmowano działania mające na celu wyjaśnienie sprawy, żądając od strony dostarczenia ważnych zaświadczeń o przynależności do PZŁ. Wszczęte postępowania, w związku z nieprzedłożeniem stosownych zaświadczeń, zakończyły się wydaniem decyzji cofających pozwolenie na broń.

(akta kontroli str. 230-231)

1.11. Zgodnie z art. 18 ust. 8 UoBiA, osoba, której cofnięto pozwolenie na broń/dopuszczenie do posiadania broni jest zobowiązana zwrócić dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni i amunicji do właściwego organu Policji.

Badaniem w zakresie realizacji ww. obowiązku objęto łącznie 28 osób²⁴. We wszystkich przypadkach osoby, którym decyzją Komendanta, cofnięto pozwolenie na broń, zwróciły legitymację posiadacza broni.

(akta kontroli str. 68-69, 224-234)

1.12. Zgodnie z art. 27 ust. 5 UoBiA, PZŁ i zarządy stowarzyszeń strzeleckich są obowiązane do corocznego składania właściwym organom Policji aktualnych wykazów członków uprawiających łowiectwo lub strzelectwo z użyciem własnej broni oraz do powiadamiania tych organów o wykluczeniu wymienionych członków tych organizacji w terminie 30 dni od dnia wykluczenia.

²² Np. rejestracja procesowa, pisma z Polskiego Związku Łowieckiego, dalej: „PZŁ”.

²³ Jeden dzień, dwa dni, w dwóch przypadkach po trzech dniach, w jednej sprawie działania podjęto w tym samym dniu, w którym powzięto informację z PZŁ.

²⁴ Sprawy analizowane w punktach 1.7 – pięć osób; 1.8 – pięć osób; 1.9. – pięć osób; 1.10 - pięć osób i 1.12 – osiem osób, obszar I.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowały:

a) trzy zarządy okręgowe PZŁ²⁵: w Bydgoszczy, w Toruniu i we Włocławku. W latach 2022 – 2025²⁶:

- Zarząd Okręgowy w Bydgoszczy²⁷ corocznie przysyłał informacje o członkach zarządu okręgowego²⁸;

- Zarząd Okręgowy we Włocławku²⁹ przesłał wykaz członków za lata 2023 – 2024;

- Zarząd Okręgowy w Toruniu³⁰ przesłał taki wykaz na 13 maja 2025 r.

b) 13 klubów z licencją Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego³¹ - w latach 2022 – 2025 tylko jedno towarzystwo strzeleckie przesłało wykaz swoich członków³², pozostałe nie przysyłały informacji wymaganych art. 27 ust. 5 UoBiA. Funkcjonariusze WPA nie podejmowali działań w celu wyegzekwowania obowiązku składania sprawozdań przez podmioty do tego zobowiązane³³.

Ponadto, zarządy okręgowe PZŁ informowały KWP o skreśleniu z listy członków PZŁ:

- ZO Bydgoszcz – m.in. 13 grudnia 2022 r., 31 stycznia, 20 maja i 18 października 2024 r.;

- ZO Włocławek – m.in. 31 stycznia, 18 marca 2024 r. oraz 7 lutego 2025 r.;

- ZO Toruń – m.in. 10 sierpnia 2022 r. i 14 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 232-234, 242-244)

Badaniem objęto osiem spraw, wszczętych w związku z otrzymaniem informacji o ustaniu członkostwa w PZŁ. Stosowne informacje przesyłały Zarządy Okręgowe PZŁ z Bydgoszczy, Torunia i Włocławka³⁴. W każdym przypadku funkcjonariusze WPA niezwłocznie³⁵ podejmowali działania mające na celu przeprowadzenie postępowania administracyjnego w celu cofnięcia pozwolenia na broń. Postępowania kończono w terminach zgodnych z art. 35 Kpa i we wszystkich przypadkach Komendant wydał decyzję. W sytuacjach, gdy strona postępowania posiadała broń, każdorazowo egzekwowano jej zbycie lub przekazanie do policyjnego depozytu.

(akta kontroli str. 232-234)

1.13. W latach 2022 – 2024 w 34 przypadkach zostały złożone odwołania do organu II instancji od decyzji wydanych przez Komendanta w zakresie pozwolenia na broń. W 2022 r. złożono 15 odwołań, z czego w 11 przypadkach utrzymano decyzję w mocy, trzy uchylono, a jedna sprawa była w trakcie procesu odwoławczego. W 2023 r. na 10 odwołań, w sześciu przypadkach organ wyższej instancji utrzymał w mocy decyzje Komendanta, w trzech uchylił decyzję, a jedna sprawa była w trakcie procesu odwoławczego. W 2024 r. dziewięciu adresatów decyzji złożyło odwołania, z czego w pięciu sprawach utrzymano decyzje

²⁵ [Strona PZŁ](#).

²⁶ Do 13 maja 2025 r.

²⁷ Dalej: „ZO Bydgoszcz”.

²⁸ Za lata 2022 – 2024.

²⁹ Dalej: „ZO Włocławek”.

³⁰ Dalej: „ZO Toruń”.

³¹ [Strona PZSS](#).

³² 4 lutego 2025 r. – pismo z Chełmińskiego Towarzystwa Strzeleckiego.

³³ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

³⁴ Odpowiednio trzy, trzy i dwie sprawy.

³⁵ Maksymalnie po sześciu dniach, zazwyczaj po jednym lub dwóch dniach.

Komendanta, jedną uchylono, a trzy były w trakcie procesu odwoławczego. W odniesieniu do decyzji dopuszczających do posiadania broni, w latach 2022 – 2024 złożono łącznie siedem odwołań. W 2022 r. i 2023 r. wpłynęły po dwa odwołania – organ II instancji utrzymał je w mocy. W 2024 r. złożono trzy odwołania: w jednym przypadku organ wyższego rzędu utrzymał decyzję Komendanta w mocy, w jednym uchylił, a jedno było nadal procedowane.

(akta kontroli str. 36-37)

1.14. W latach 2022 – 2024 wydano łącznie 339 Europejskich kart broni palnej. W 2022 r. otrzymały je 132 osoby fizyczne oraz dwa podmioty. W 2023 r. odpowiednio 106 i trzy, a w 2024 r. 93 osoby i trzy podmioty.

(akta kontroli str. 35)

1.15. Od 1 stycznia 2022 r. do 15 kwietnia 2025 r. w odniesieniu do pozwoleń na broń, KWP złożyła łącznie 69 odwołań od orzeczeń lekarskich/psychologicznych: 34 dot. celu łowieckiego, 21 sportowego i 14 kolekcjonerskiego. W 26 przypadkach³⁶ organ odwoławczy wydał pozytywne orzeczenie (osoba nie należy do katalogu określonego w art. 15 ust. 1, pkt 2-4 UoBiA), w 31 przypadkach³⁷ wydał opinię negatywną (osoba należy do katalogu określonego w art. 15 ust. 1, pkt 2-4 UoBiA). W 12 sprawach³⁸, postępowanie odwoławcze jest w toku.

W zakresie dopuszczeń, w 17 przypadkach KWP złożyło odwołanie, z czego w pięciu organ odwoławczy wydał orzeczenie pozytywne, w siedmiu negatywne, a w pięciu kolejnych postępowanie było w toku.

Do najczęstszych przyczyn odwołań od orzeczeń lekarskich/psychologicznych należało podejrzenie stosowania przemocy domowej, podejrzenie uzależnienia od alkoholu/środków odurzających i uzyskanie informacji o wystąpieniu myśli samobójczych.

(akta kontroli str. 41)

1.16. W kontrolowanym okresie do Komendy wpłynęło łącznie 1 112 skarg³⁹. W zakresie dotyczącym dostępu do broni palnej w 2024 r. wpłynęły cztery skargi. Dotyczyły tej samej sprawy i tego samego skarżącego i ich przedmiotem było, jak wskazano w piśmie, bezprawne odebranie broni, amunicji i pozwolenia na broń. Odpowiedzi na pierwszą skargę udzielono w ciągu miesiąca uznając ją za bezzasadną. Kolejne pisma nie zawierały nowych okoliczności, które uzasadniałyby podjęcie czynności w sprawie, bądź zmianę dotychczasowego stanowiska i na podstawie art. 239 Kpa, nie udzielano kolejnych odpowiedzi.

(akta kontroli str. 245-246)

1.17 Zagadnienia związane z realizacją zadań dotyczących reglamentacji dostępu do broni palnej nie były przedmiotem audytu wewnętrznego oraz kontroli wewnętrznej i zewnętrznej. Realizacja zadań wynikających z UoBiA nie była przedmiotem analizy ryzyka w żadnym roku badanego okresu.

(akta kontroli str. 42-56, 247)

³⁶ Cel łowiecki – 13, sportowy – osiem i kolekcjonerski – pięć.

³⁷ Cel łowiecki – 17, sportowy – dziewięć i kolekcjonerski – pięć.

³⁸ Po cztery w ramach celów łowieckiego, sportowego i kolekcjonerskiego.

³⁹ W 2022 r. – 440; w 2023 r. – 337 i w 2024 r. – 335

1.18. Komendant podał, że podstawową trudnością w realizacji spraw związanych z reglamentacją broni jest wzrost realizowanych czynności i związane z tym obciążenie pracowników i funkcjonariuszy. W związku z powyższym występowało o zmiany organizacyjne, czego efektem było zwiększenie etatowe Wydziału.

(akta kontroli str. 7-8)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W jednym przypadku sprawy dotyczącej wydania pozwoleń na posiadanie broni nie zrealizowano obowiązku informacyjnego określonego w art. 36 Kpa, pomimo niezłatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa (nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania). Naczelnik WPA wyjaśnił, że brak podania nowego terminu załatwienia sprawy wynikał z błędu referenta prowadzącego sprawę.

NIK wskazuje że zgodnie z brzmieniem art. 36 Kpa o każdym przypadku niezłatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

(akta kontroli str. 76-79, 110-147)

2. WPA nie wyegzekwowało od 13 osób, spośród 14 objętych badaniem realizacji obowiązku określonego w art. 15 ust. 4 UoBiA, tj. dotyczącego przedłożenia orzeczeń lekarskich i psychologicznych - mimo upływu od 258 do 586 dni od daty ważności ostatniego badania. Zgodnie z art. 15 ust. 4 UoBiA, osoba posiadająca pozwolenie na broń wydane w celu określonym w art. 10 ust. 2 pkt 1 i 2, tj. do celu ochrony osobistej i ochrony osób i mienia, obowiązana jest raz na 5 lat przedstawić właściwemu organowi Policji orzeczenia lekarskie i psychologiczne.

(akta kontroli str. 170-223)

Naczelnik WPA wyjaśnił, że przedmiotowa weryfikacja prowadzona była w ramach bieżącej pracy Sekcji Pozwoleń na Broń Wydziału Postępowania Administracyjnych KWP w Bydgoszczy. Zapisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w tym w szczególności art. 12d przedłużył termin na dostarczenie wyżej wymienionych orzeczeń. Powyższe oznaczało w praktyce rosnącą liczbę osób, którym jednocześnie upłynął termin badań. Weryfikacja takiej liczby osób, która kumulowała się przez 2,5 roku wymaga odpowiedniego czasu.

Bardzo duża liczba wpływających do Wydziału wniosków o wydanie pozwoleń na broń, dopuszczeń do posiadania broni oraz wniosków o rejestrację zakupionej broni i podań o wydanie zaświadczeń uprawniających do nabycia broni angażowała funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych WPA, którzy obciążeni byli bieżącymi terminowymi sprawami związanymi z pracą Wydziału. Powyższe

wydatnie wpływało na proces weryfikacji obowiązku określonego w art. 15 ust. 4 uobia.

(akta kontroli str. 70)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że egzekwowanie przestrzegania obowiązku określonego w art. 15 ust. 4 UoBioA jest szczególnie istotne, ponieważ naruszenie wymogu poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym i przedstawienia orzeczeń lekarskiego i psychologicznego, o których mowa m.in. w art. 15 ust. 4 może być podstawą do cofnięcia pozwolenia na broń.

3. W kontrolowanym okresie WPA nie podejmował działań celem wyegzekwowania od podmiotów wymienionych w art. 27 ust. 5 UoBiA składania aktualnych wykazów członków uprawiających łowiectwo lub strzelectwo z użyciem własnej broni.

Spośród 13 klubów z licencją Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego, ww. wykaz złożył tylko jeden klub (tylko w roku 2025). Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku nie przekazał ww. wykazu za rok 2022, a Zarząd Okręgowy w Toruniu⁴⁰ przesłał taki wykaz wyłącznie w 2025 r.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że zgodnie z art. 27 ust. 5 UoBiA, PZŁ i zarządy stowarzyszeń strzeleckich były obowiązane do corocznego składania właściwym organom Policji aktualnych wykazów członków uprawiających łowiectwo lub strzelectwo z użyciem własnej broni oraz do powiadamiania tych organów o wykluczeniu wymienionych członków tych organizacji w terminie 30 dni od dnia wykluczenia. W przepisie wskazano dwie formy przekazywania informacji tj.

- aktualnych wykazów członków uprawiających łowiectwo lub strzelectwo z użyciem własnej broni
- wykluczeniu wymienionych członków tych organizacji w terminie 30 dni od dnia wykluczenia.

Informacje wskazane w pierwszej części przepisu znajdowały się w posiadaniu WPA i były powieleniem informacji już posiadanych zgodnie z art. 27 ust. 2 i 2a. Otrzymując te informacje organ Policji nie uzyskiwał żadnych nowych danych - w tym informacji mogących stanowić podstawę do czynności w sprawie pozwoleń na broń. Zdecydowanie odmienny charakter miały informacje wskazane w drugiej części przepisu, które były istotne z punktu widzenia ewentualnego wszczęcia postępowania. Zauważyć należy, że to okoliczność fakultatywna do cofnięcia pozwolenia. Członkostwo w stowarzyszeniach było z wyżej wymienionych praktycznych powodów weryfikowane na podstawie informacji o wykluczeniu. Jednocześnie wskazać należy, że termin corocznie oznacza, że czas na dostarczenie wykazu jest do końca następnego roku po roku sprawozdawczym tj. do momentu powstania kolejnego obowiązku dostarczenia wykazu. Z tego powodu nie kierowano w tym zakresie pisemnych wystąpień, poprzestając na bezpośrednich roboczych kontaktach. Nie mniej istotny był również brak podstawy prawnej do sprawowania przez Policję nadzoru nad PZŁ

⁴⁰ Dalej: „ZO Toruń”.

i stowarzyszeniami strzeleckimi - przepis art. 27 ust. 5 nie daje w tym zakresie szczególnych uprawnień organom wydającym pozwolenia na broń - brak również jakiegokolwiek sankcji z tytułu niedopełnienia tego obowiązku. Nie można również wyinterpretować takiego prawa do nadzoru z samego przepisu art. 27 ust. 5 ustawy o broni i amunicji gdyż byłoby to w jawnej sprzeczności z treścią odpowiednio art. 35a ustawy Prawo Łowieckie i art. 8 ust. 5 pkt. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

(akta kontroli str. 232-234, 242-244)

NIK zwraca uwagę, iż WPA nie podejmował działań celem pozyskania ww. informacji, mimo iż są one niezbędne do sprawowania rzetelnego nadzoru przez KWP nad posiadaniem broni. W przypadku bowiem ustania członkostwa, np. wskutek zgonu i niezdeponowania broni po osobie zmarłej, KWP powinna podjąć niezwłoczne działania celem zabezpieczenia dostępu do broni osobom nieuprawnionym. Dodatkowo wskazać należy, że ustanie członkostwa może stanowić podstawę do cofnięcia pozwolenie na posiadanie broni na podstawie art. 18 ust. 4 UoBiA (ustanie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę do wydania pozwolenia).

4. KWP z opóźnieniem egzekwowała wynikające z art. 19a ust. 4 UoBiA zobowiązania dotyczące poddania się badaniom psychologicznym i lekarskim w przypadkach odebrania broni, określonych w ust. 1 tego artykułu. Na podstawie badanej próby (pięć osób o których mowa w pkt. 1.6 wystąpienia) stwierdzono, że: skierowanie na badania przez KWP nastąpiło w trzech przypadkach, w jednym przypadku osoba sama przedstawiła orzeczenia lekarskie (pozytywne), w jednym przypadku trwała jeszcze procedura niebieskie karty i w tej sprawie nie skierowano jeszcze na badania. Skierowania na badania nastąpiło w czasie 143, 226 i 440 dni od daty zaistnienia okoliczności obligujących do odebrania broni i w okresie 148 i 248 dni od daty zakończenia procedury niebieskiej karty. W jednym przypadku pomimo upływu 344 dni od daty wystąpienia okoliczności i 51⁴¹ od dnia zakończenia procedury niebieskiej karty, nie skierowano na badania o których mowa w art. 19 ust. 4 ustawy o broni i amunicji.

Naczelnik WPA podał, że w tych sprawach broń była już w depozycie KWP i kolejnych czynności nie podejmowano z taką dynamiką i częstotliwością jak w postępowaniach administracyjnych. Były to więc czynności prowadzone przed wszczęciem postępowania administracyjnego i to strona decydowała czy dostarcza orzeczenia i występuje o zwrot broni z depozytu. W przypadku braku dostarczenia orzeczeń i braku wniosku o zwrot broni z depozytu organ po zweryfikowaniu wszystkich okoliczności stosował treść art. 15 ust. 5 UoBiA. W przypadku realizacji przez Wydział obowiązku nałożonego na osobę określoną w treści art. 19a ust. 4 UoBiA, przepis ten skierowano do osoby posiadającej pozwolenie na broń. Konsekwencją braku dostarczenia przez stronę orzeczeń była możliwość cofnięcia pozwolenia na podstawie art. 18 ust. 5 pkt. 2 UoBiA (przesłanka fakultatywna). W przypadku niespełnienia przez stronę tego

⁴¹ Na dzień prowadzenia badań w tym zakresie, tj. 15 maja 2025 r.

obowiązku organ wzywał do dostarczenia orzeczeń na podstawie art. 15 ust. 5. Było to działanie mające na celu uniknięcie sytuacji, w której strona dostarczyłaby orzeczenia dopiero na etapie postępowania odwoławczego. Powyższe miało swoje uzasadnienie również w treści art. 19a ust. 5 UoBiA, który wprost wskazuje, że zwrot broni następuje jeżeli: nie stwierdzono podstaw do wszczęcia postępowania w przedmiocie cofnięcia pozwolenia; w przypadku wszczęcia postępowania po jego zakończeniu.

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że fakultatywność działania Policji w kwestii cofnięcia pozwolenia na broń, w sytuacji naruszenia przez osobę posiadającą pozwolenie na broń, obowiązku poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym i przedstawienia orzeczeń lekarskiego i psychologicznego, o których mowa w art. 19a ust. 4 UoBiA, nie powinna być usprawiedliwieniem przewlekłości w egzekwowaniu dokonywania określonych ustawą czynności.

(akta kontroli str. 66-67, 77-78)

OCENA CZĄSTKOWA

Analiza 31 złożonych wniosków o wydanie pozwolenia na posiadanie broni i (liczba) dopuszczeń do posiadania broni wykazała, że we wszystkich przypadkach w wydanych rozstrzygnięciach KWP odniosła się do zgłoszonych żądań i wskazała przyczyny posiadania tej broni, wymienione w art. 10 ust. 3 UoBiA. Wydanie pozwoleń na posiadanie broni, KWP poprzedziła rzetelnym ustaleniem, czy wnioskodawca nie należy do osób określonych w art. 15 ust. 1 ustawy o broni i amunicji, którym ustawa zakazuje wydania pozwolenia. W tym zakresie również w przypadku funkcjonariuszy Policji, w aktach sprawy znajdowało potwierdzenie z KRK, że dana osoba nie figuruje w kartotece karnej tego rejestru. Prawidłowo realizowano także obowiązek przeprowadzania egzaminów dla osób niepodlegających ustawowemu zwolnieniu z egzaminu ze znajomości przepisów dotyczących posiadania i używania danej broni oraz z umiejętności posługiwania się tą bronią.

Prowadząc postępowanie administracyjne w sprawie wydania/odmowy wydania/cofnięcia pozwolenia na posiadanie broni/dopuszczenia do posiadania broni, w większości przypadków, przestrzegano ustawowych zasad dotyczących terminu załatwienia sprawy bądź wyznaczenia nowego terminu oraz zapewnienia stronom czynnego udziału w każdym stadium postępowania. Stwierdzono jedynie, że w jednym przypadku nie zrealizowano obowiązku informacyjnego określonego w art. 36 Kpa, pomimo niezałatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 § 3 tej ustawy. Stwierdzono również, że KWP z opóźnieniem egzekwowała wynikające z art. 19a ust. 4 UoBiA zobowiązania dotyczące poddania się badaniom psychologicznym i lekarskim w przypadkach odebrania broni określonych w ust. 1 tego artykułu oraz w zdecydowanej większości badanych przypadków – 93%, nie egzekwowała realizacji obowiązku określonego w art. 15 ust. 4 UoBiA, tj. przedłożenia aktualnych orzeczeń lekarskich i psychologicznych przez osoby posiadające pozwolenie na broń do celów ochrony osobistej i ochrony osób i mienia.

OBSZAR 2. Nadzór nad posiadaniem broni palnej

Opis stanu
faktycznego

2.1. Liczba zarejestrowanych jednostek broni, wg stanu na 31 grudnia 2024 r., wyniosła 37 891, z tego zarejestrowanych w okresie kontrolowanym wyniosła 9 375. Liczba podmiotów posiadających pozwolenie na okaziciela wyniosła 102. Liczba zarejestrowanych jednostek broni dla podmiotów wyniosła 37 891, z tego zarejestrowanych w okresie kontrolowanym wyniosła 336.

(akta kontroli str. 21-23)

2.2. Objęte badaniem 10 osób, które nabyły broń na podstawie pozwoleń zbadanych w obszarze pierwszym wykazało, że:

- nabyto 13 szt. broni, która każdorazowo odpowiadała rodzajowi broni określonej w pozwoleniu,
- kupiona broń rejestrowana była w terminie od jednego do pięciu dni od daty zakupu, nie stwierdzono przypadków nieterminowego (bądź nie zgłoszenia) nabytej broni do rejestracji,
- dane dotyczące zakupionej broni ujęte były w rejestrze „Broń”.

(akta kontroli str. 248-249)

2.3. Liczba przypadków fakultatywnego odebrania broni od osób fizycznych których ujawnienie nastąpiło w związku z okolicznościami wymienionymi w art. 19 ustawy o broni i amunicji wyniosła 307.

Naczelnik WPA wskazał, że występują trudności w podaniu szczegółowych przyczyn odebrania broni wymienionych w art. 19 ustawy. Rozbicie na poszczególne kategorie wymagałoby manualnej weryfikacji akt posiadacza broni. Konieczność przejrzenia i analizy takiej liczby akt wpłynie w bardzo znacznym stopniu na bieżącą pracę wydziału i realizację czynności służbowych związanych z reglamentacją broni.

Liczba przypadków obligatoryjnego odebrania broni o których mowa w art. 19a ustawy o broni i amunicji wyniosła 19. Związana była z zatrzymaniem w związku ze stosowaniem przemocy domowej - w pięciu przypadkach; wydania nakazu natychmiastowego opuszczenia mieszkania i zakazu zbliżania - w 12 przypadkach; zawiadomienia przez sąd o wydaniu nakazu natychmiastowego opuszczenia mieszkania i zakazu zbliżania - w dwóch przypadkach.

Na podstawie dokumentacji pięciu osób (o których mowa w pkt. 1.6 wystąpienia) którym broń została odebrana z przyczyn określonych w art. 19a ust. 1⁴² UoBiA stwierdzono, że broń była zabezpieczana prewencyjnie w dniu interwencji (w jednym przypadku) bądź w kolejnym dniu po interwencji (w pozostałych przypadkach).

(akta kontroli str. 29-31, 57-58)

2.4. Zgodnie z art. 22 UoBiA, osoba, która utraciła uprawnienie do posiadania broni, jest obowiązana niezwłocznie zbyć broń i amunicję do tej broni. Jeżeli broń

⁴² Zbadane przypadki związane były z interwencjami domowymi.

nie zostanie zbyta w terminie 30 dni, należy ją złożyć wraz z amunicją do depozytu właściwego organu Policji.

Badaniem objęto 10 spraw, w których Komendant wydał decyzje cofające pozwolenie na broń. We wszystkich przypadkach osoby pozbawione pozwolenia terminowo zrealizowały obowiązek określony w art. 22 UoBiA – w ośmiu sprawach broń została sprzedana, a w pozostałych dwóch, przekazana do depozytu.

(akta kontroli str. 235-237)

2.5. Oględziny pomieszczenia, w którym dokonywano oceny stanu technicznego broni przyjmowanej do magazynu wykazały, m.in., że magazyn ten zlokalizowany był w budynku głównym KWP, w piwnicy budynku, (wejście do budynku jest całodobowo chronione). Magazyn składał się z jednego murowanego oddzielnego pomieszczenia bez okien. W pomieszczeniu znajdowało się stanowisko do konserwacji broni, metalowe szafy do przechowywania broni. Magazynowana broń ułożona była również na regałach. Każdy egzemplarz broni posiadał etykietę identyfikującą. Amunicja przechowywana była w oddzielnych opisanych pudełkach. Wejście do pomieszczenia zabezpieczone było plombowanymi drzwiami, obitymi blachą, zamykanymi na zamki (4 szt.) oraz zasuwą zamykaną na kłódkę. Wejście zabezpieczone było dodatkową metalową kratą zamykaną na dwa zamki. Na drzwiach wejściowych do magazynu depozytowego znajdowała się informacja o osobach, które są upoważnione do dostępu do magazynu. Magazyn objęto systemem sygnalizacji włamania i napadu, kontrolą dostępu. Według uczestniczących w oględzinach pracowników KWP transmisja sygnału alarmowego transmitowana była do uzbrojonego stanowiska pełniącego całodobowy dyżur, a także posiadała syrenę alarmową. W WPA prowadzono papierowy rejestr osób pobierających klucze do magazynu. Magazyn wyposażono w gaśnicę proszkową ABC oraz koc gaśniczy. Skrzynia z piaskiem służąca do przechwytywania pocisków z oznaczeniem *Tu kieruj broń* znajdowała się poza pomieszczeniem przed wejściem do pomieszczenia magazynu. Według oświadczenia uczestniczącego w oględzinach zastępcy Naczelnika WPA takie ustawienie skrzynki do przechwytywania pocisków zapewnia większe bezpieczeństwo zarówno dla osób będących w magazynie jak i dla zdeponowanych tam przedmiotów.

(akta kontroli str. 250-257)

2.6. Liczba zdeponowanej broni według stanu na 31 grudnia 2024 r. wynosiła 769. W okresie objętym kontrolą przyjęto do depozytu KWP 272 sztuki broni, w tym w 2022 r. – 149 szt., w 2023 r – 31 szt., w 2024 r. – 92 szt.

Przychody uzyskane z tytułu deponowania broni wyniosły: w roku 2022 – 27 079,36 zł, w roku 2023 – 29 654,09 zł, w roku – 2024 - 45 474,89 zł.

(akta kontroli str. 32, 270-272)

2.7. Objęte badaniem 10 spraw, w których nastąpiło przekazanie broni do depozytu wykazało, że we wszystkich sprawach sporządzono protokoły przyjęcia broni do depozytu, które zgodne były ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia z dnia 9 czerwca 2004 r. Ministra Spraw Wewnętrznych

i Administracji w sprawie szczegółowych zasad deponowania i niszczenia broni i amunicji w depozycie Policji, Żandarmerii Wojskowej lub organu celnego oraz stawki odpłatności za ich przechowywanie w depozycie⁴³. Protokoły te zawierały wszystkie niezbędne informacje i we wszystkich wymaganych przypadkach były do nich załączone opinie dotyczące stanu technicznego broni, sporządzone przez specjalistę z zakresu rusznikarstwa. W zbadanych przypadkach prawidłowo dokonano odpowiednich wpisów w ewidencji broni i amunicji. Ewidencja ta była prowadzona zgodnie ze wzorem z załącznika nr 2 do wskazanego wyżej rozporządzenia.

(akta kontroli str. 71-73)

2.8. Celem weryfikacji działań WPA w zakresie zabezpieczenia broni po osobach zmarłych, wybrano z rejestru Broń 25 osób urodzonych w latach 1900 – 1930. Weryfikacja⁴⁴ tych osób w bazie PESEL wykazała, że w przypadku 19 z nich zarejestrowano w bazie zgon, z czego:

- w jednym przypadku w rejestrze „Broń” była podana informacja, że osoba nie żyje, w pozostałych 18 przypadkach w rejestrze tym nie było odnotowanej takiej informacji⁴⁵,
- w przypadku osób nieżyjących w 11 przypadkach w rejestrze „Broń” była informacja że dana osoba nie posiada broni,
- w ośmiu przypadkach była informacja, że osoby dalej posiadają broń. Z tego w trzech przypadkach była informacja, że broń znajduje się w depozycie KWP Bydgoszcz, w dwóch przypadkach odnotowano informację o tym, że broń została pozbawiona cech użytkowych. W pozostałych trzech przypadkach była informacja, że osoba dalej posiada broń, w tym w jednym z tych przypadków odnotowano informację, że broń zaginęła.

Naczelnik WPA podał, że dla tej osoby informacja zgonie wpłynęła do Wydziału 24 lipca 2023 r. z PZŁ, Zarządu Okręgowego w Bydgoszczy. W związku z tym 4 sierpnia 2023 r. zwrócono się do Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim o zabezpieczenie broni po osobie zmarłej. Po otrzymaniu oświadczenia spadkobiercy o braku jego wiedzy na temat broni należącej do zmarłego pismem z 26 września 2023 r. zwrócono się do Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji w Warszawie celem wpisania przedmiotowej broni do rejestru „Broń” jako utraconej.

W pozostałych dwóch przypadkach po osobach zmarłych w 2021 r. na dzień prowadzenia kontroli nie podjęto czynności celem zabezpieczenia broni⁴⁶.

Spośród sześciu pozostałych osób, wybranych do analizy:

- trzy posiadały broń – w wieku 96, 97 i 98 lat, odpowiednio: 1 szt. dubeltówka; 1 szt. dubeltówka, 2 szt. dubeltówka i sztucer. Trzy osoby nie posiadały broni.

(akta kontroli str. 89-109)

2.9. W okresie kontrolowanym KWP przeprowadziła 52 kontrole przestrzegania przez osoby oraz przez podmioty, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy o broni i amunicji obowiązków określonych w tej ustawie. Najwięcej takich kontroli

⁴³ Dz. U. Nr 152, poz. 1609.

⁴⁴ Przeprowadzona 28 maja 2025 r.

⁴⁵ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁴⁶ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

przeprowadzono w podmiotach wykonujących usługi ochrony osób i mienia (42 kontrole), pięć – w wewnętrznych służbach ochrony, cztery – u podmiotów prowadzących strzelnice i jedną u osoby fizycznej.

Naczelnik WPA podał, że w Wydziale weryfikację przestrzegania postanowień art. 32 ust. 1 ustawy o broni i amunicji przez osoby fizyczne posiadające pozwolenie na broń przeprowadza się także w trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych. W zakresie tych postępowań w ramach pomocy prawnej zlecano jednostkom Policji na terenie województwa czynności polegające na przeprowadzaniu oględzin sposobu zabezpieczania broni i sposobu przechowywania amunicji. Podstawą prawną do przeprowadzania tych czynności był art. 85 ust. 1 Kpa. Każdorazowo z tych oględzin sporządzany był protokół. W 2022 r. przeprowadzono 96 takich czynności, w 2023 i 2024 po 80 takich czynności. Naczelnik dodał, że jego zdaniem nieekonomiczne i nieefektywne byłoby przeprowadzanie kontroli przez funkcjonariuszy WPA na terenie całego województwa (ze względu na koszty i czas dojazdu) skoro ten sam efekt można było osiągnąć w ramach czynności realizowanych przez funkcjonariuszy właściwej miejscowo jednostki Policji.

Badanie prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych kontroli przeprowadzono na próbie sześciu takich kontroli⁴⁷. Stwierdzono, że każdorazowo kontrole prowadzili upoważnieni funkcjonariusze z KWP WPA. Prawidłowo dokumentowano zakres przeprowadzonych kontroli. Zakres kontroli przeprowadzonych w podmiotach obejmował m.in. obowiązki w zakresie odpowiedniego przechowywania broni. W dwóch kontrolach stwierdzono siedem nieprawidłowości. Dotyczyły one m.in.: nieprawidłowego prowadzenia dziennika zmiany (dwa przypadki), nieprawidłowego nanoszenia poprawek w dokumentacji, nieprawidłowego wzoru notatek służbowych, braku posiadania dopuszczenia do broni, braku umundurowania pracownika ochrony, świadectw broni. Z związku z nieprawidłowościami sformułowano zalecenia pokontrolne, które zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 33, 80-81, 273)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dwóch przypadkach (osób zmarłych w 2021 r.) w systemie KSIP osoby te figurowały jako nadal posiadające broń (broń palna myśliwska 2 szt., sztucer 1 szt. i Dryling 1 szt.) i na dzień prowadzenia kontroli w tym zakresie⁴⁸ nie podjęto czynności w celu zabezpieczenia broni po tych osobach.

Naczelnik WPA podał, że w sprawach związanych z tymi osobami zmarłymi, które nadal posiadały w systemie KSIP zarejestrowaną broń, zaznaczyć należy, że organ Policji nie powziął informacji o zgonie tych osób. W związku z tym nie mógł podjąć czynności związanych z zabezpieczeniem broni po tych osobach zmarłych.

⁴⁷ Pięciu u podmiotów i jedna u osoby fizycznej.

⁴⁸ 28 maja 2025 r.

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK ponownie wskazuje, że KWP posiada dostęp do bazy PESEL i miała tym samym możliwość zweryfikowania informacji o zgonie posiadacza pozwolenia na broń w tej bazie.

(akta kontroli str. 88-109)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK w jednostce nie podjęto możliwych działań mających na celu zabezpieczenie broni po osobach zmarłych przed dostępem do niej osobom nieuprawnionym. Nie korzystano w tym zakresie z informacji zawartych w bazie PESEL, do której to Policja posiada dostęp. Prawidłowo zorganizowano natomiast w KWP sposób przyjęcia broni do depozytu i ewidencjonowano zdeponowaną broń.

OBSZAR 3. Systemy/rejestry związane z realizacją zadań dotyczących reglamentacji dostępu do broni palnej.

Opis stanu faktycznego

3.1. Zgodnie z art. 27 ust. 2 UoBiA, KGP prowadzi rejestr dotyczący pozwoleń/dopuszczeń, zawierający informacje określone w ust. 2 i ust. 2a. Natomiast zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 Zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r.⁴⁹, informacje wymagane w art. 27 ust. 2 UoBiA prowadzi się w KSIP, w rejestrze „Broń”.

Analiza 99 wydruków z systemu KSIP, dotyczących badanych spraw z zakresu wydania, cofnięcia i odmowy pozwolenia na broń z obszaru I wykazała, że:

- w każdym przypadku zarejestrowano: wszczęcie postępowania administracyjnego⁵⁰ oraz fakt wydania pozwolenia/dopuszczenia;
- zarejestrowano wydanie świadectwa broni i dane podmiotów, którym świadectwo to wydano;
- w rejestrze zawarto prawidłowe dane dotyczące liczby posiadanych przez te osoby egzemplarzy broni oraz jej cech identyfikacyjnych;
- w ośmiu sprawach stwierdzono brak niektórych danych⁵¹;
- w sześciu przypadkach analizowane osoby nadal figurowały w rejestrze „Broń” jako zobowiązane do przekładania orzeczeń lekarskich i psychologicznych, pomimo braku takiego obowiązku⁵².

(akta kontroli str. 170-223, 238-241)

W zakresie prowadzonego nadzoru nad aktualnością informacji przetwarzanych w rejestrze „Broń”, Naczelnik podał, że zgodnie z § 8 ust. 6 Zarządzenia Nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji, nadzór nad jakością i aktualnością informacji oraz nad terminowością wykonywania operacji przetwarzania w komórkach organizacyjnych m.in. komend wojewódzkich Policji sprawują kierownicy komórek organizacyjnych właściwych w sprawach pozwoleń na broń. Wszyscy funkcjonariusze i pracownicy Wydziału prowadzący

⁴⁹ Opublikowane w Dz. Urz. KGP z 2019 r. poz. 114.

⁵⁰ W celu wydania lub cofnięcia pozwolenia na broń/dopuszczenia do posiadania broni.

⁵¹ Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁵² Szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

postępowania administracyjne i realizujący czynności związane z tematyką broni oraz dopuszczeń do posiadania broni mają obowiązek po każdorazowym zakończeniu czynności w przedmiotowych sprawach wprowadzić uzyskane dane do systemu KSIP a następnie wygenerować z systemu aktualny wydruk zawierający powyższe i załączyć go do akt posiadacza broni bądź osoby dopuszczonej do posiadania broni lub podmiotu posiadającego odpowiednie pozwolenie na broń.

(akta kontroli str. 86-87)

Badanie dotyczące rejestrowania informacji o broni i ich zgodność ze stanem faktycznym przeprowadzono na próbie 10 akt osób, które nabyły broń i których broń ta została zarejestrowana. W wyniku powyższego stwierdzono, że w systemie KSIP zawarto prawidłowe dane w odniesieniu do zakupionej broni.

(akta kontroli str. 74-75)

3.2. Komendant wskazał, że SRB został wdrożony. W systemie są wprowadzane wszystkie dane podlegające rejestracji. W systemie rejestrują dane wszyscy pracownicy i funkcjonariusze Sekcji Pozwoleń na Broń WPA.

(akta kontroli str. 641-656, 659-676)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza zapisów w rejestrze „Broń”, pod kątem aktualności informacji dotyczących 19 osób zmarłych, o których mowa w pkt. 2.8 wystąpienia wykazała, że w rejestrze tym w 18 przypadkach nie było odnotowanej informacji, że osoby te nie żyją pomimo tego, że od daty zgonu upłynęło od trzech do 33 lat (średnio 14 lat).

Naczelnik WPA podał, że odnosząc się do wydruków z systemu KSIP, dotyczących osób urodzonych w latach 1900-1930, które nie żyją, system KSIP nie był powiązany z systemem PESEL, dlatego Wydział nie posiadał możliwości zweryfikowania informacji o zgonie posiadacza pozwolenia na broń bezpośrednio w systemie KSIP. Było to tylko możliwe w przypadku zweryfikowania danych w systemie PESEL bądź po uzyskaniu informacji od spadkobierców lub poinformowaniu zgodnie z art. 27 ust. 5 UoBiA przez PZł i zarządy stowarzyszeń strzeleckich.

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że KWP posiada dostęp do bazy PESEL i miała tym samym możliwość zweryfikowania informacji o zgonie posiadacza pozwolenia na broń w tej bazie.

(akta kontroli str. 89-109)

2. NIK jako niewystarczające ocenia nadzór w zakresie jakości i aktualności informacji przetwarzanych w rejestrze „Broń”. Analiza 99 spraw wykazała, że: w pięciu przypadkach nie ujęto miejsca urodzenia; w jednej sprawie nie zawarto imienia matki; w jednym przypadku wskazano adres miejsca stałego pobytu (podczas gdy osoba ta nie posiadała takiego adresu)⁵³; w jednym przypadku nie zawarto informacji o wydanej legitymacji. Ponadto pomimo upływu ponad 21

⁵³ Osoba to otrzymała odmowę z powodu braku miejsca pobytu stałego.

miesiący od zmiany⁵⁴ art. 15 ust. 4 UoBiA, znoszącej obowiązek przedkładania przez posiadaczy pozwoleń na broń do celów łowieckich orzeczeń lekarskich i psychologicznych (raz na pięć lat), osoby te⁵⁵ nadal figurowały w rejestrze „Broń” jako zobowiązane do przedkładania tych orzeczeń.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że przyczyną nieujęcia miejsca urodzenia, imienia matki oraz informacji o wydanej legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni spowodowane było nieuwagą referenta prowadzącego sprawę. Powyższe niedociągnięcia spowodowane były bardzo dużą liczbą wpływających do Wydziału wniosków o wydanie pozwoleń na broń, dopuszczeń do posiadania broni oraz wniosków o rejestrację zakupionej broni i podań o wydanie zaświadczeń uprawniających do nabycia broni co angażowało funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych WPA KWP którzy obciążeni byli bieżącymi terminowymi sprawami związanymi z pracą wydziału.

W przypadku wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie wydania pozwolenia na posiadanie broni palnej do celów sportowych, przy wprowadzaniu do systemu KSIP danych wymienionego uwzględniono adres stałego pobytu strony podany we wniosku. Komendant Wojewódzki Policji w Bydgoszczy wydał decyzję odmawiającą stronie wydania wnioskowanego pozwolenia. Następnie zgodnie z procedurą dane strony wprowadzone do systemu KSIP zostały usunięte, natomiast akta sprawy przekazano do składnicy akt Wydziału.

(akta kontroli str. 170-223, 238-241, 86-87)

OCENA CZĄSTKOWA

W WPA rejestrowano dane dotyczące postępowań z zakresu wydania, cofnięcia i odmowy pozwolenia na broń/dopuszczenia do posiadania broni. Stwierdzone braki – w ośmiu na 99 badanych spraw, w opinii NIK miały charakter incydentalny. Jednak z uwagi na obecność w systemie danych dotyczących orzeczeń lekarskich i psychologicznych, pomimo upływu ponad 21 miesięcy od zmiany przepisów w tym zakresie, znoszących obowiązek przedkładania takich badań, zdaniem Najwyższej Izby Kontroli świadczy to o niewystarczającym nadzorze nad zapewnieniem jakości i aktualności informacji przetwarzanych w tym rejestrze.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	NIK zauważa, że realizacja zadań wynikających z UoBiA nie była przedmiotem analizy ryzyka ani audytu wewnętrznego w żadnym roku badanego okresu co może stanowić przyczynę stwierdzonych nieprawidłowości.
Wnioski	1. Egzekwowanie bez zbędnej zwłoki zobowiązania do poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym.

⁵⁴ Obowiązującej od 28 lipca 2023 r.

⁵⁵ Sytuacja ta dotyczyła sześciu osób, spośród 20 wybranych do szczegółowego badania, wybranych z raportu zawierającego wykaz osób, którym upłynął termin ważności orzeczeń.

2. Podejmowanie możliwych działań w celu zabezpieczania broni po osobach zmarłych.
3. Egzekwowanie od osób posiadających pozwolenie na posiadanie broni wymaganych orzeczeń lekarskich i psychologicznych.
4. Wyegzekwowanie od zobowiązanych podmiotów wywiązywania się z obowiązków składania aktualnych wykazów członków uprawiających łowiectwo lub strzelectwo z użyciem własnej broni.
5. Wyeliminowanie z rejestru „Broń” zapisów niezgodnych ze stanem faktycznym oraz uzupełnienie stwierdzonych braków.
6. Informowanie o przyczynach niezłażenia sprawy we właściwym terminie z podaniem przyczyny zwłoki i nowego terminu załażenia sprawy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwagi i
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 17 czerwca 2025 r.

Kontrolerzy
(-) Szymon Hałasiewicz
Doradca ekonomiczny

(-) Artur Gackowski
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki